

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนอาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 ได้ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศอินโดนีเซีย) นายตุน อับดุล ราซัค บินฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ มาเลเซีย) นายนาซิโซรามอส (รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตนาม (รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศสิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศไทย) ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม (เป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2527) เวียดนาม (วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2538) ลาว พม่า (วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540) และกัมพูชา (วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542) ตามลำดับ จากการรับกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิก ทำให้อาเซียน มีสมาชิกครบ 10 ประเทศ (กรมประชาสัมพันธ์, 2554) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและการบริหาร ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับ นานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ สัญลักษณ์ของอาเซียนคือ รูปวงข้าวสีเหลือง บนพื้นสีแดง ล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาว และสีน้ำเงิน วงข้าว 10 ต้น หมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญ และการมีพลวัติ สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ และสีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพ และความมั่นคง นโยบายการดำเนินงานของอาเซียนจะเป็นผลจากการประชุมหารือในระดับ หัวหน้ารัฐบาล ระดับรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน การประชุมสุดยอดเป็นการ

ประชุมในระดับสูงสุดเพื่อกำหนดแนวนโยบายในภาพรวม และเป็นโอกาสที่ประเทศสมาชิก จะได้ร่วมกันประกาศเป้าหมาย และแผนงานของอาเซียนในระยะยาว โดยการจัดทำ เอกสารในรูปแบบของแผนปฏิบัติการ (Action Plan) แถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration) ปฏิญญา (Declaration) ความตกลง (Agreement) หรืออนุสัญญา (Convention) เช่น Hanoi Declaration, Hanoi Plan of Action และ ASEAN Convention on Counter Terrorism เป็นต้น ส่วนการประชุมในระดับรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่อาวุโสจะเป็นการประชุมเพื่อพิจารณา ทั้งนโยบายในภาพรวม และนโยบายเฉพาะด้าน โดยหารือในรายละเอียดมากขึ้น (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552, หน้า 15)

ในการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 7-8 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ที่บาหลีผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)” ขึ้นภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ต่อมาในการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ (Cebu Declaration on the Blueprint for the ASEAN Charter) ได้มีมติให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนเร็วขึ้นเป็นภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อสร้างโอกาสเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและอำนาจต่อรองกับประเทศ หรือกลุ่ม ประเทศอื่น ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillars) ได้แก่ เสาหลักที่ 1 ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community-ASC) เสาหลักที่ 2 ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และเสาหลักที่ 3 ประชาสังคม- วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) และได้กำหนดให้จัดทำ ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements : MRAs) ด้านคุณสมบัติ ในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพ หรือแรงงาน เชี่ยวชาญหรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรี ข้อตกลงเรื่องการ เคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้อย่างเสรี ได้กำหนดครอบคลุม 7 อาชีพ และก็มีแนวโน้มว่าจะมีการเพิ่มจำนวนอาชีพขึ้นมาอีก ในลำดับถัดไป สำหรับ 7 อาชีพ ที่มีข้อตกลงกันแล้วให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานได้ อย่างเสรี ได้แก่ วิชาชีพวิศวกร (Engineering Services) วิชาชีพพยาบาล (Nursing Services) วิชาชีพสถาปนิก (Architectural Services) วิชาชีพการสำรวจ (Surveying Qualifications) วิชาชีพนักบัญชี (Accountancy Services) วิชาชีพทันตแพทย์ (Dental Practitioners) และอาชีพ แพทย์ (Medical Practitioners) และการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีในกลุ่ม 7 อาชีพนั้น มีผลดีต่อไทยไม่น้อย เพราะในภาพรวมสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในไทย

มีศักยภาพในด้านการผลิตบุคลากรในสายวิชาชีพทั้ง 7 ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งทำให้ผู้จบการศึกษาในสายวิชาชีพทั้ง 7 ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอกมีตลาดงานที่เปิดกว้างมากขึ้น เมื่อประเทศสมาชิกในอาเซียนจะรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community : AEC) จะมีประชากรรวมกันประมาณ 590 ล้านคน (ASEAN, 2010) จากประเทศสมาชิก 10 ประเทศ หลังจากการรวมตัวเป็นประชาคมแล้ว อาเซียนจะกลายเป็นตลาด และฐานการผลิตเดี่ยว (Single market and production base) และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานฝีมือระหว่างกันอย่างเสรี ซึ่งการผลิตและพัฒนาบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานของประเทศไทยต้องคำนึงถึงตลาดในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย (ชินวรณ์ บุญยเกียรติ, 2553, หน้า 3)

พยาบาลเป็นบุคลากรทางสุขภาพที่มีจำนวนมากที่สุดในทีมสุขภาพ และเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญมากกลุ่มหนึ่งในระบบบริการสาธารณสุข ในการให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการฟื้นฟูสภาพของผู้ใช้บริการ อันเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชน ซึ่งนับได้ว่าบุคลากรพยาบาลมีความสำคัญยิ่ง (ทัศนาศ บุญทอง, 2542, หน้า 53) พยาบาลเป็นวิชาชีพแรกที่มีการลงนามร่วมมือกันในสัญญาประชาคมอาเซียนในการพัฒนาการพยาบาลในยุคโลกไร้พรมแดน มีมิโนทัศน์เบื้องต้น 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย วัฒนธรรม (Culture) เชื้อชาติ (Race) สมรรถนะเชิงวัฒนธรรม (Cultural Competence) ความเชื่อที่ว่าชนชาติของตนดีเลิศกว่าชนชาติอื่น (Ethnocentrism) ความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Culturally Diverse) ชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) และการพยาบาล (Nursing Care) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยในการทำความเข้าใจถึงความหลากหลายในกลุ่มประชาคมอาเซียน (ดวงเดือน วิเลปนนะ, ปฤษญา เตชะวีรกาญจน์กุล, นพวรรณ ภัทรวงศา, นันทนา เขียวชาญ, 2555, หน้า 6) สมรรถนะ (Competence หรือ Competency) คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคลซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบสมรรถนะ ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) นอกจากนี้สมรรถนะยังหมายถึง ทักษะคิด ค่านิยม ความคิด บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Trait) และแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน (Motive) (McClell and & Parry, 1997 อ้างถึงใน สุกัญญา รัตมีโชติ, 2548, หน้า 35) สมรรถนะของบุคคลเป็นผลมาจากการฝึกอบรม และประสบการณ์สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานแต่ละอาชีพย่อมไม่เหมือนกันมีความแตกต่างกันในด้านบริบทของสภาพการณ์

และตำแหน่งงาน สำหรับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพนั้น Benner (1984, p.67) เชื่อว่าระดับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพจะต้องอาศัยช่วงเวลาเพื่อเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์จนสามารถพัฒนาทักษะความชำนาญในการทำงานให้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากพยาบาลจบใหม่ที่ที่สามารถเรียนรู้งานในระดับที่ง่ายไม่ยุ่งยากสู่ระดับของพยาบาลผู้เชี่ยวชาญที่สามารถเรียนรู้งานที่ยุ่งยากมีความซับซ้อนของปัญหา นอกจากนี้สมรรถนะของบุคคลจะเป็นเช่นไรยังขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและการได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มเติม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2552, หน้า 43) และการที่จะทราบว่าพยาบาลวิชาชีพมีสมรรถนะอยู่ในระดับใดจะต้องมีการประเมินสมรรถนะเพราะจะทำให้ทราบระดับสมรรถนะที่มีอยู่และทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะอย่างเหมาะสม กระตุ้นให้พยาบาลวิชาชีพมีความตื่นตัวปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง และรับผิดชอบต่อคุณภาพ การพยาบาล การประเมินสมรรถนะยังเป็นการเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าและเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ทั้งยังกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมอยู่เสมอ (นัยนา กล้าชยัน, 2554, หน้า 1)

การพัฒนาสมรรถนะพยาบาลที่จำเป็นต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1) สมรรถนะด้านภาษา ภาษาอังกฤษทั้งการพูด การเขียนเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ควรเลือกภาษาที่ 3 2) สมรรถนะด้านวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมการพยาบาลได้สอดคล้องกับผู้รับบริการ 3) สมรรถนะการคิดเชิงอนาคตเพื่อการคาดการณ์และปรับเปลี่ยนได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง 4) สมรรถนะการจัดการสำหรับผู้บริหารเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการทั้งปัญหาบุคลากร การพิจารณาต้นทุนการทำงาน 5) สมรรถนะการสื่อสารทั้งกับผู้รับบริการ และผู้ร่วมงานที่จะมีหลากหลายมากขึ้นและ 6) สมรรถนะการจัดวางระบบที่เป็นสากลมากขึ้นเพื่อการจัดการในระบบที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน โดยการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลควรเริ่มต้นจากการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2555, หน้า 55)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามมติของสภามหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาในการประชุมครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2549 และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองหลักสูตรพยาบาลศาสตร

บัณฑิต เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2549 ต่อมาสภาการพยาบาลโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาลในการประชุมครั้งที่ 3/2550 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2551 มีมติให้การรับรองสถาบันการศึกษา และให้ความเห็นชอบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2549 โดยคณะกรรมการสภาการพยาบาลในการประชุม ครั้งที่ 2/2551 ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ได้รับการรับรองปีการศึกษา 2551 จากสภาการพยาบาล วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ได้รับการรับรองปีการศึกษา 2552 จากสภาการพยาบาล วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 ปีการศึกษา 2553 เปิดดำเนินการครบ 4 ปีการศึกษา ได้รับการรับรองสถาบัน จำนวน 1 ปีการศึกษาคือ ปีการศึกษา 2553 จากสภาการพยาบาล วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ต่อมาได้รับการรับรองสถาบัน จำนวน 2 ปีต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2554-2555 จากสภาการพยาบาล เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ล่าสุด สภาการพยาบาลให้การรับรองสถาบัน จำนวน 2 ปีต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2556-2557 เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2556

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า มีความพร้อมในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีให้ตรงกับความต้องการของประชาคมอาเซียน ร้อยละ 30.91 อาชีพพยาบาล มีความพร้อม ร้อยละ 25.45 (สุบิน ยูระรัช, 2554, หน้า 5) และการประเมินสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาลในสถานศึกษาของรัฐ พบว่า การใช้ภาษาในการสื่อสารภาษาอังกฤษสามารถพูดได้ระดับปานกลาง ยังไม่ค่อยกล้าพูด ควรฝึกฝนให้มีความมั่นใจ กล้าที่จะพูด และการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารยังต้องพัฒนาอีกมาก (ปิยนุช บุญเพิ่ม, อัมพนา ศรีรักษา, มณีรัตน์ ภัทรจินดา, 2549, หน้า 42) จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังมีความพร้อมต่อการพัฒนาบัณฑิตพยาบาลในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนที่น้อย ดังนั้น การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเข้าร่วมประชาคม ในปี พ.ศ. 2558 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล และยุทธศาสตร์ที่พัฒนานำไปสู่การวางแผนปฏิบัติจริงต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. สมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เป็นอย่างไร
3. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร
4. การตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาสภาพ ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
4. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้ทราบองค์ประกอบของสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
2. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
3. ได้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติจริงต่อไป
4. ได้ทราบผลตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1.1 ประชากร จำนวน 176 คน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 จำนวน 53 คน นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 จำนวน 40 คน นักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 จำนวน 48 คน และนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 จำนวน 35 คน ของมหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ปีการศึกษา 2559

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 10 คน โดยคัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพ ความคาดหวังและความต้องการของสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 123 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 โดยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 และระดับความเชื่อมั่น 95 (Krejcie and Morgan) (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan, 1970 อ้างถึงใน อธิรุฒิ เอกะกุล, 2543, หน้า 4)

1.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ประสานงานด้านงานวิจัยและระบบเฝ้าระวังโรคศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐอเมริกา ด้านสาธารณสุข จังหวัดนครพนม 1 คน อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 2 คน อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 2 คน และพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 10 คน ได้แก่ อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 2 คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเด็นขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย และการสัมภาษณ์ วัตถุประสงค์ประกอบ 8 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ 4) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ 5) สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ 7) สมรรถนะด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ และ 8) และสมรรถนะด้านสังคม

2.3 สร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2.4 ตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 องค์ประกอบสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3.2 ตัวแปรในชั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3.3 ตัวแปรในชั้นสร้างยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มี 8 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย 2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ 4) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ 5) สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย 6) สมรรถนะด้านการ

สื่อสารและสัมพันธภาพ 7) สมรรถนะด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ และ 8) สมรรถนะด้านสังคม

4. ขอบเขตด้านเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมกราคม ปีพุทธศักราช 2559 ถึงเดือนพฤษภาคม ปีพุทธศักราช 2559 ใช้ระยะเวลา 5 เดือน ซึ่งมีรายละเอียดของขอบเขตด้านเวลาในการวิจัยดังนี้

4.1 องค์ประกอบสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 รวมเวลา 1 เดือน

4.2 สภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 รวมเวลา 1 เดือน

4.3 สร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 รวมเวลา 2 เดือน

4.4 ตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2559 รวมเวลา 1 เดือน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีการดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการจำเป็น ระยะที่ 3 สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาและระยะที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมและเผยแพร่ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยกำหนดนิตยสารศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ตามลำดับ โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจนและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ เพื่อสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่งสามารถสร้างโอกาส และรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและภัยคุกคามรูปแบบใหม่เพิ่มอำนาจต่อรอง และขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน

2. สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออก หรือความสามารถในการนำความรู้จากทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติไปใช้ในการพยาบาล รวมทั้งมีความสามารถในการวางแผนแก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ สมรรถนะด้านวิชาการ และการวิจัย สมรรถนะด้านการสื่อสาร และสัมพันธภาพ สมรรถนะด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ และ สมรรถนะด้านสังคม

3. สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล หมายถึง สมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ที่เป็นอยู่จริง มีอยู่จริงในปัจจุบัน ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ตามการรับรู้ของนักศึกษาเอง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

3.1 สมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย หมายถึง การให้เกียรติ และเคารพในความเชื่อด้านวัฒนธรรมของผู้รับบริการ ควรปกปิดข้อมูล ความเชื่อของผู้ใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมได้ ให้การดูแลโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการได้รักษาวาจา มีสัจจะเชื่อถือได้ พุดจาอย่างไรทำอย่างนั้น ไม่บิดเบือน

อ้างข้อยกเว้นให้ตนเอง เสียสละความสุขสบาย ตลอดจนความพึงพอใจส่วนตนหรือของครอบครัว โดยมุ่งให้ภารกิจในหน้าที่สัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ

3.2 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หมายถึง การปฏิบัติงานตามหลักของ caring ที่เน้นการให้การดูแลเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์ สามารถประยุกต์ทฤษฎีการพยาบาลแบบองค์รวมมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้ วางแผนให้การพยาบาลตามปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม ให้เวลารับฟังปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการด้วยความเต็มใจ และการคิดริเริ่ม และพัฒนาวิธีการพยาบาลที่เหมาะสม

3.3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ หมายถึง การมีบุคลิก น่าเชื่อถือในฐานะพยาบาลผู้มีความรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพ มีความไวทางวัฒนธรรม และแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความมานะอดทน ขยันหมั่นเพียรและตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบในงานที่รับผิดชอบและสามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา อย่างถูกต้อง มีความละเอียดรอบคอบเอาใจใส่ตรวจตราความถูกต้องของงานหรือข้อมูล ที่รับผิดชอบเพื่อให้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

3.4 สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ หมายถึง ความสามารถเจรจาต่อรองตัดสินใจแก้ปัญหา ลดความขัดแย้ง และได้รับการแสดงภาวะผู้นำ และมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการวางแผน และบริหารจัดการ การสร้างแรงจูงใจและการทำงานเป็นทีม และการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและการมีส่วนร่วมของทุกคน

3.5 สมรรถนะด้านวิชาการ และการวิจัย หมายถึง มีกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ฟังและสรุปสาระสำคัญทางวิชาการได้ มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยครบทุกขั้นตอน มีการส่งเสริมการวิจัยและให้ทุนสนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน มีการฝึกอบรม สัมมนาวิชาการ และศึกษาดูงานเพื่อพัฒนางานทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

3.6 สมรรถนะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ หมายถึง สามารถสื่อสารกับผู้ให้บริการที่ไม่ใช้ภาษาไทยได้ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ มีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม อารมณ์ ความถูกต้อง ยืนหยัดพิทักษ์ผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติแม้ในสถานการณ์

ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงานหรืออาจเสี่ยงภัยต่อชีวิต เข้าใจ
ความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการและใช้เวลาแสวงหาข้อมูลและ
ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ

3.7 สมรรถนะด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ หมายถึง สามารถใช้
คอมพิวเตอร์ช่วยในการทำงาน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการใช้งาน
ใช้เครือข่ายสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และ
การพยาบาล รอบรู้เท่าทันเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้ใหม่ๆ ในสาขาวิชาชีพของตนเอง
และที่เกี่ยวข้องหรือผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน สามารถนำวิชาการ ความรู้
หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

3.8 สมรรถนะด้านสังคม หมายถึง ทำงานร่วมกับคนอื่นทั้งในและนอก
หน่วยงานเป็นไปได้อย่างดี เคารพ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม
อย่างเคร่งครัด ติดตามข่าว ความเคลื่อนไหวด้านต่างๆ ในสังคมอย่างสม่ำเสมอ ชำรง
ความถูกต้อง ยืนหยัดพิทักษ์ผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติแม้ในสถานการณ์
ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงานหรืออาจเสี่ยงภัย ต่อชีวิต เข้าใจ
ความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการและใช้เวลาแสวงหาข้อมูลและ
ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ

4. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล หมายถึง
ดัชนีที่บ่งบอกถึงปัญหาหรือความจำเป็นที่ต้องพัฒนาของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้มีสมรรถนะ
ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เป็นไปตามที่คาดหวัง ซึ่งความต้องการจำเป็นนี้คำนวณ
ได้จากสูตร

$$PNI = \frac{(I - D)}{D} \text{ โดยที่}$$

PNI แทน ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน

I แทน ความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา เพื่อก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน

D แทน สภาพเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี